

”Vi är nyfikna,
innovativa,
och modiga”

Klas
Dagertun,
vd.

S3

Sveriges största våtmarksrestaurering

Intill Kaunis Irons industriområde pågår Sveriges största våtmarksrestaurering. Ett arbete som är utlagt på lokal entreprenad. Något som gjort det

möjligt för Emil Lundholm att anställa och för Björn Niemi att planera flytten hem till Pajala.

S6-7

NU KAN VI INVESTERA

- Framtiden tryggad **S2-3**
- Kommunen satsar på tillväxt **S2-3**
- Kaunis Iron startar byggnationerna **S4-5**
- Nya malmfyndigheter kartläggs **S4-5**
- Starkt folkligt stöd, 88% för nya dagbrott **S11**

VI SÖKER CHAUFFÖRER
– ANSÖK I DAG!

Ta chansen att köra
Europas tyngsta
lastbilsekipage.

Scanna QR-koden och
läs mer om tjänsterna.
kaunisiron.se/karriar

362

Sidor lång var domen från Mark- och miljödomstolen som presenterades den 1 december.

”Nu har det gått 10 år utan att det öppnat en ny gruva i Sverige. Och nu får Kaunis Iron tillstånd att öppna två nya dagbrott. Det här är stort”

TOBIAS KLUGE, SVEMINS BRANSCHJURIST.

”Vi har inte sagt nej till gruvbrytningen. Däremot ville vi avvisa ansökan för att vi ansåg den vara bristfällig”

KARIN BÖRJESSON, LÄNSSTYRELSEN, TILL KURIREN.

”Det är fantastiskt. Vi har väntat och varit oroliga. Nu känns det ju som om de utbyggnadsplaner vi har tittat på för hotell Lappand kan bli av”

KENT NILSSON, DELÄGARE I HOTELLET, TILL KURIREN.

Emma Grönberg.

”Vi vill ha skarpa villkor”

MILJÖCHEF EMMA GRÖNBERG har läst 362 sidor miljödom några varv nu. – I mångt och mycket har vi fått de villkor vi själva föreslog, vilket förstås känns bra. Vi ska ha omfattande och skarpa villkor.

Det har tagit några år, det är många tusen sidor av utredningar och kanske är det alltså därför som domen är rekordtjock, 362 sidor.

– Det är en omfattande dom som återspeglar den omfattande process vi haft, det är kanske rekord i antal sidor, jag vet inte, konstaterar Emma Grönberg, miljöchef, Kaunis Iron.

I ansökan fick Kaunis Iron själva föreslå de villkor de ansåg är rimliga. Emma och hennes kollegor satte tydliga och skarpa villkor för sin egen verksamhet och det tycks domstolen ha accepterat:

– Det är justeringarna vi kommer att analysera för att förstå mer exakt hur de påverkar vår verksamhet. Med den lilla brasklappen att vi måste gräva i alla detaljer för att fullt ut förstå konsekvenserna.

I domen kan hon utläsa att domstolen vägt samman även andras synpunkter i de ändringar som gjorts. Och några förändringar skedde redan under domstolsförhandlingarna:

– MSB hade förslag på villkor för dammsäkerheten och de accepterade vi och lämnade in som egna förslag.

– Vi vill själva ha skarpa villkor, det är så det ska vara. Domen öppnar också upp för att vi kan vidta de här åtgärderna, vilket känns bra. Det är rent faktiskt alltså vi som till exempel själva säger att vi ska restaurera upp mot cirka 700 hektar våtmark, säger Grönberg. ○

POSITIV DOM – FRAMTIDEN SÄKRAD

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN gav den 1 december beskedet att de beviljade Kaunis Iron ett nytt utökat miljö tillstånd. Domen gör det möjligt för Kaunis Iron att starta två nya dagbrott, Sahavaara och Palotieva.

– Det här tryggar gruvverksamheten framåt och möjliggör att vi kan bygga långsiktigt för även kommande generationer med prospektering av ytterligare nya fyndigheter, säger Klas Dagertun, vd, Kaunis Iron.

Mark- och miljödomstolen meddelade sin dom, den 1 december. Beslutet är att bevilja Kaunis Iron det nya utökade tillståndet som möjliggör två nya dagbrott, Sahavaara och Palotieva.

Det här är en glädjens dag – inte bara för oss utan även för Pajala och regionen i stort.

fram till att ansökningshandlingarna och det som redovisats vid huvudförhandlingen och i skriftväxlingen är tillräckligt för att pröva ansökan i sak. Kaunis Iron AB har utifrån det visat att verksamheten kan tillåtas, men domstolen bedömer att det krävs omfattande och stränga villkor för att göra det.”

genererar ännu fler arbetstillfällen för entreprenörer i regionen.

– I förlängningen ger det här oss en tidshorison på upp till 20 år, vilket i sin tur betyder att vi kan säkra nya fyndigheter för nästa steg. Vår dröm om att etablera en gruvverksamhet för kommande generationer är med andra ord ingen utopi. Det kan vi nu förverkliga. Vilket känns fantastiskt, konstaterar Dagertun.

Mark- och miljödomstolens konstarterar i sitt pressmeddelande: "Domstolen har efter genomgången av allt material kommit

det möjligt för oss att fortsätta investera i vår målsättning att leverera världens mest hållbara järnmalm. Det är också en viktig signal till svenskt näringsliv, att det går att öppna nya gruvor i Sverige i dag. Sedan måste vi självklart syna domen i detalj och alla tillhörande villkor, som kan rymma betydande utmaningar.

Beslutet tryggar verksamheten framåt, menar Dagertun: – Domen säkrar långsiktigt över 500 arbetstillfällen här i Pajala, vilket är oerhört betydelsefullt. Sedan betyder det här att vi kan följa alla våra investeringsplaner som

DOMSTOLEN SKRIVER I BESLUTET: "Mark- och miljödomstolen har beslutat att bifalla Kaunis Iron AB:s ansökan om tillstånd till befintlig och utökad verksamhet vid Tapuli, Sahavaara och Palotieva gruvor och Kaunis-vaara anrikningsverk. Tillståndet gäller i 35 år och omfattar brytning av maximalt 10 miljoner ton järnmalm per år motsvarande ca 4 miljoner ton järnslig.”

Klas Dagertun, vd, Kaunis Iron: – Det här är en glädjens dag – inte bara för oss utan även för Pajala och regionen i stort. Det här gör

”Det är utmaningar, men positiva utmaningar!”

EN UTÖKAD VERKSAMHET för Kaunis Iron skapar stora möjligheter för Pajala kommun men skapar också krav på en ökad tillväxt. Detta är något som kommunalrådet Ulrica Hammarström ser mycket positivt på. – Det skapar inte bara möjligheter för personer utan även för en mängd företag.

Vad betyder det för Pajala att Kaunis Iron kan realisera de två nya dagbrott Palotieva och Sahavaara?

– Det innebär att gruvverksamheten skulle öka och bli stabilare på sikt. Men även att vi får en ökad kompetensförsörjning till han-

personer utan även för en mängd företag. Det behövs alltid underleverantörer. Det bidrar också till att människor handlar i närområdet på ett annat sätt. Detaljvaruhandeln drivs till stor del av att det är människor som rör sig i området.

Vilka utmaningar ser ni för en fortsatt gruvdrift kommande decennier?

– Den stora utmaningen är kompetensförsörjningen. Som man ser nu är arbetslösheten rekordlåg, det har den varit det senaste året. Därav behöver vi en enorm inflyttning till hela Norrbotten och det kommer inte Pajala att kunna lösa på egen

hand. Här måste vi kroka arm, alla kommuner i Norrbotten och förmodligen Västerbotten också.

Kan kommunen växa med gruvan, eller finns det risk för "fly in fly out"?

– Absolut! Kommunen kan växa och det ska den göra med tanke på att det skapas fler arbetstillfällen och att det blir en bredd på dem. Sen finns det alltid en risk för fly in fly out. Där har även de bolag som anställer en del ansvar. De kan påverka oerhört mycket genom hur de väljer att lägga scheman för att få folk att välja att bosätta sig här. Tittar du på hur det är i Kiruna så är det stor andel som är fly in fly

Vice vd Åsa Allan har varit med på hela resan. Tusentals sidor utredningar och underlag, tre veckors domstolsförhandlingar. Nu har domen bekräftat att Kaunis Iron kan ta ansvar för utökad verksamhet, menar hon. Foto: Petrus Ahlsbrand

Vi har visat att vi kan ta ansvar för gruvdriften. Domen är ett bevis för detta.

out. Där är det mycket sju dagar arbete sju dagar ledigt. Det är ett bra sätt för att få folk att jobba men inte ett bra sätt för att få folk att bosätta sig.

Hur jobbar ni konkret för att öka antalet medborgare?

– Vi behöver tänka lite nytt. Ungefär som Kaunis Iron har gjort riktat mot Sydafrika och de rekryteringarna som har skett där. Man behöver titta på det här med tandemrekrytering. Om vi söker en gruvingenjör måste vi kolla på vad den personen har för medföljande. Vad behöver de för jobb? Vad behöver de för bostäder? ○

Ulrica Hammarström.

KRÖNIKA
Klas Dagertun
VD, KAUNIS IRON

Nu har vi en unik möjlighet

SNART ÄR DET DAGS ATT SUMMERA ÅR 2022. Ett år präglat av pandemi, krig och oro med svårbedömd världsekonomi och ett malmpris som åkt jojo upp och ner.

Vi har sett järnmalmpriset röra sig från nästan 200 dollar per ton i början av året till drygt 90 dollar per ton som lägst under hösten. En viss stabilisering har skett den senaste tiden på nivåer som ur ett historiskt perspektiv får betraktas som relativt goda.

Jag tror att många länder landat i insikten att vi måste bli mer självförsörjande, att vi inte kan lita till att världsmarknaden ska lösa allt åt oss. Det tror jag gynnar gruvnäringen i Europa. Faktum är att vi producerar cirka 150 miljoner ton stål inom EU där majoriteten av järnmalm som används importeras från andra delar av världen. Här tror jag att vi har en unik möjlighet när Europa ser över möjligheterna att bli mer självförsörjande och oberoende. Självklart måste vi kunna tillvarata de naturresurser som finns lokalt på ett hållbart sätt. Kan vi öka våra leveranser på vår hemmamarknad är det givetvis strategiskt mycket intressant.

Dessutom ser vi en stålindustri som står inför en historisk omställning. SSAB, LKAB och H2GS arbetar alla för att vara en pusselbit i den nya värdekedjan att leverera fossilfritt stål. Många europeiska stålproducenter planerar för samma resa. Här kan Kaunis Iron spela en viktig roll som stämmer väl överens med vår vision att leverera världens mest hållbara järnmalm.

Vi ska nu fortsätta arbetet med att realisera vår egen omställning med ambitionen att i första hand bli fossilfria och därefter koldioxidneutrala. Här finns fortfarande stora utmaningar men samtidigt många möjligheter – elektrifiering går i en rasande fart.

Vi har en unik möjlighet i norra Sverige att spela en avgörande roll i den globala omställningen. En grundförutsättning är givetvis den mineralisering och de fyndigheter av malm som finns just här men viktigast är kanske tillgången på grön, förnyelsebar energi. Så länge vi är innovativa, modiga och nyfikna finns förutsättningar för oss att vara med och skriva historia. Det ska bli jättespännande att fortsätta det här arbetet tillsammans med alla våra anställda och samarbetspartners.

MEN, VAD HÄNDER DÅ 2023?

Jag tänker att vi trots begynnande lågkonjunktur och global oro redan vid halvårsskiftet kommer att kunna skönja positiva signaler runt hörnet. En viktig faktor är utvecklingen i Kina som är den i särklass största marknaden för järnmalm. En mindre restriktiv Covid-politik kommer att bidra till att maskineriet börjar snurra igen. Allt talar för att Kinas efterfrågan på järnmalm kommer att öka vilket kommer att driva upp priserna. Jag är väl optimistiskt lagd, men jag tror på en ganska snar återhämtning.

Så här i december när vi närmar oss årets slut vill jag också passa på att tacka alla anställda och alla leverantörer för ett enormt engagemang. Jag tycker att det är viktigt att vi tillåter oss att stanna upp och glädjas. Vi har startat upp Kaunis Iron tillsammans. Och, vi har gjort det på ett helt fantastiskt sätt. Glöm inte det! ○

Skattjakten – från provborrning till gruva

HOS KAUNIS BLICKAR MAN ALLTID mot framtiden med klimpen i ögat. Johan Högnäs, chefsgeolog berättar om arbetet med att hitta nya fyndigheter: – När vi slår ner ett hål så vet vi aldrig riktigt vad vi kommer att få upp, det är absolut spännande!

Följ med chefsgeolog Johan Högnäs på skattjakt. Så här går det till när gruvans framtid säkras för kommande generationer.

Foto: Petra Ålvstrand

Berätta om prospekteringsavdelningen och dina kollegor där.

– Ja! Förutom mig så är vi tre prospekteringsgeologer och fyra tekniker. Vår uppgift är att hitta ny malm. Den malmen som vi bryter i gruvan kommer att ta slut någon dag och då behöver vi ny malm att bryta. Annars finns det ingen framtid för företaget.

Det här miljötillståndet som ni nu har sökt, det handlar om att börja bryta i Sahavaara och Palotieva. Men betyder det att det som ni

prospekterar kring nu händer efter att vi har brutit ut de här gruvorna ifall vi får tillstånd för det?

– Ja, precis. Våra prospekteringsprojekt ligger lite söder om Sahavaara, ungefär fem respektive tio kilometer söder om Sahavaara. De heter Kahujärvi och Suksivuoma. I vintras gjorde vi våra första borrhningar på de projekten så de är helt nya. Det kommer att krävas mycket mer borrhning och andra undersökningar innan vi kan börja planera någon brytning

där. Vi vet inte riktigt ännu hur den malmen ser ut där. Det kräver fortfarande vidare undersökningar.

– Vi har fått en bild av ungefär hur den är utformad men det kräver mycket mer borrhning för att få ihop bilden av de här malmkropparna.

Då borrar man alltså och det kan vara ganska djupa hål, är det så?

– Ja, det beror såklart på behovet. Med diamanthborrning som vi använder oss av så kan man borra

flera kilometer djupa hål om man vill det med det är väldigt dyrt. På de projekten som vi har idag fokuserar vi mer på det yttre. Våra hål är mellan 50 och 100 meter djupa i snitt. Då borrar man under vintern för det mesta och sedan samlar man in borkärnan som man får ut av diamanthborrningen. Dessa kärnor paketeras och sedan tas de till vårt kärnarkiv eller våra karteringslokaler inne i Pajala. Där lägger vi upp de på rullbord som geologerna använder för att undersöka kärnorna. För att se vad

det finns för mineral och annat intressant i dem.

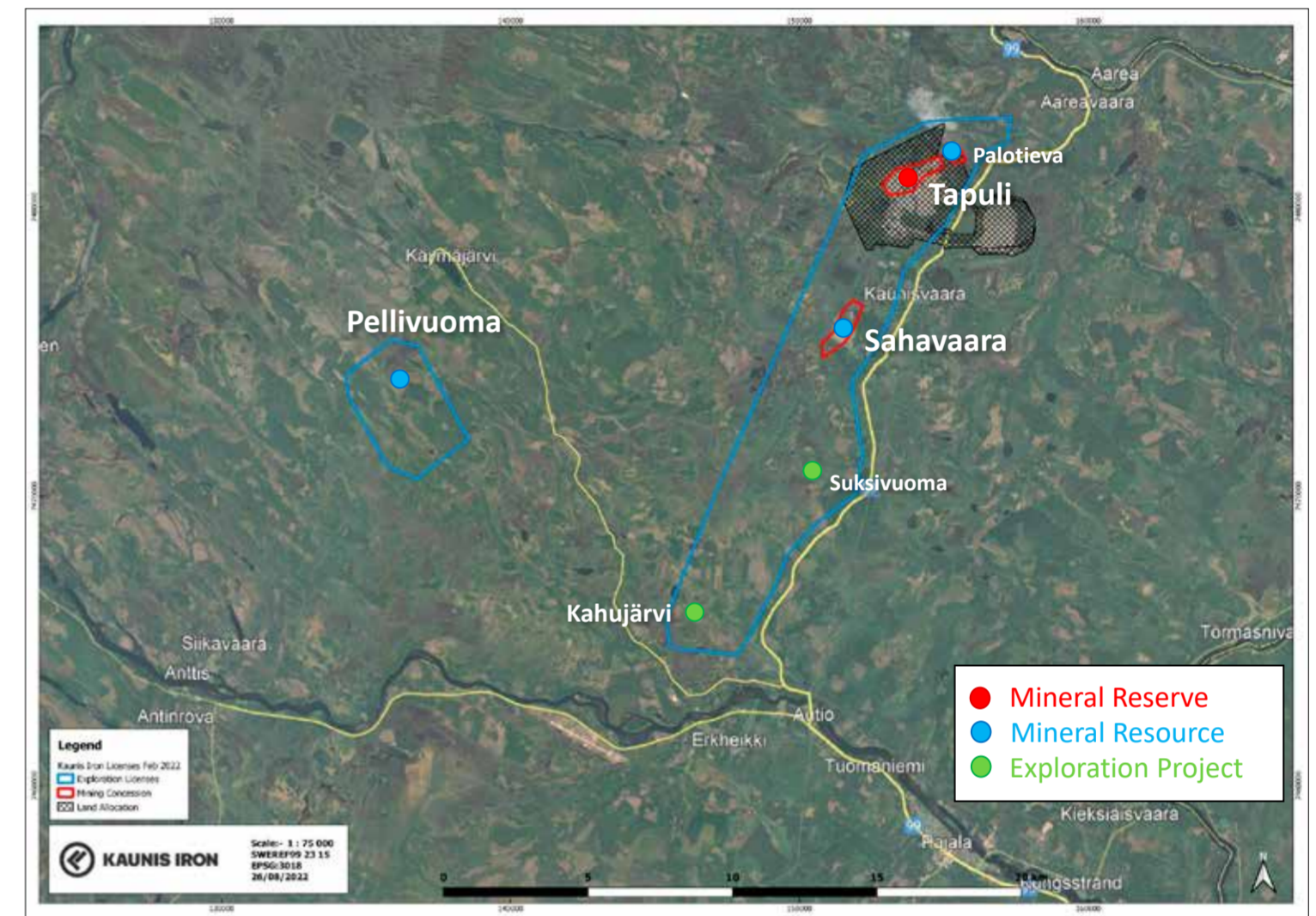
Det känns som att man behöver vara ganska strukturerad som person för att vara geolog. Hur gör ni för att hålla koll på vad som är vad?

– Vi får vara väldigt noga med att all data vi samlar in och att alla steg vi gör på vägen blir rätt. Detta eftersom all denna data som vi samlar in möjligtvis kommer att utgöra grunden för en framtida gruva. Alla ekonomiska beräk-

"Det är ett detektivarbete".

Vår uppgift är att hitta ny malm. Den malmen som vi bryter i gruvan kommer att ta slut någon dag och då behöver vi ny malm att bryta.

Just nu undersöks nya fyndigheter i närheten av Kaunisvaara.

ningar och grundplaner baseras på dessa diamanthborrningar och den data som finns. Så det är viktigt att vara noggrann.

För att få en bild över hur malmkropparna ser ut så ska datan och resultaten från borkärnorna in i en dator på något vis?

– Ja, precis. Geologerna karterar de här borkärnorna och knappar in det i vår databas där vi har all data som kommer ur borkärnorna. Sedan kan man ta in det här i andra mjukvaror och program där vi ritar

upp dem i 3D och jobbar fram modeller. Vi gör beräkningar och blockmodeller utifrån den här datan.

Mycket förberedelser och mycket noggrant arbete. Lite som att vara en detektiv nästan, fast det handlar om att undersöka jorden vi står på.

– Ja, det tycker jag är spännande. Vi undersöker berggrunden under oss. När vi slår ner ett hål så vet vi aldrig riktigt vad vi kommer att få upp, det är absolut spännande. Det är som att vara detektiv eller

lägga ett pussel. Skaffa sig en bild av någonting med ganska begränsad information.

Hur många bormeter kan det vara tal om på en säsong?

– För två vintrar sedan så borrade vi ungefär 11 000 meter. Ifjol var det drygt 6 000 meter. Vi planerar nu någonstans mellan 5 och 10 000 meter för kommande vinter.

Det är mycket material att analysera. Jag förstår att ni har fullt upp resten av året med att jobba.

– Helt klart. Vi vill göra de här undersökningarna noggrant och få ut så mycket som möjligt av dem.

Berätta om den här malmkroppen som vi har här i Kaunisvaara, vad vet vi om den?

– I Kaunisvaara och de som sträcker sig lite söderut på de prospekteringsfyndigheterna som vi undersöker är det snarlika malmer. Och inom geologin så finns det olika teorier men vi tror att de bildades för lite över 2 miljarder år sedan. Där formades de i en vul-

När vi slår ner ett hål så vet vi aldrig riktigt vad vi kommer att få upp.

kanisk miljö med varma lösningar som innehöll järn. De trängde upp i ett grunt hav och fälldes ut det här järnet. Så de är ganska gamla fyndigheter. ○

PEDER NENSÉN: "Nu kan vi börja bygga!"

Peder Nensén.

Bygget av flotationen sysselsätter 100 montörer

DOMEN DEN 1 DECEMBER medger verkställighet, det innebär "full fart framåt" för Peder Nensén och projektet Kaunis Iron 2.0.

– Ja, det var ett jätteviktigt besked, det betyder att vi kan börja bygga delar av de anläggningar vi behöver.

Mark- och miljödomstolens dom den 1 december medger att Kaunis Iron börjar bygga sina planerade anläggningar. Domstolen beviljar ett så kallat verkställighetsförordnande. Det gör det möjligt för Kaunis Iron att börja färdigställa den nya flotationsanläggningen. **Peder Nensén, projektchef, Kaunis Iron 2.0:**

– Jag brukar kalla det för en "byggnadsdom", för får du verkställighet ger det oss möjlighet att börja bygga innan domen vunnit laga kraft. Alltså trots att en eventuellt överklagan ska processas.

– Det är förstas en risk om det skulle leda till en omprövning i Mark- och miljööverdomstolen, det skulle kunna innebära att vi

måste avbryta och återställa området. Men det är mindre sannolikt. Har de gett oss en verkställighet så talar det för att vi har goda möjligheter att få behålla beslutet även vid en överklagan.

Delar av det planerade förarbetet har redan rullat igång, men nu kan takten öka och ett flertal delar byggas.

– Det är främst det som är kopplat mot flotationsanläggningen som startas. Vi bygger anläggningen i anslutning till anrikningsverket. Vi bygger en reagensbyggnad som är en del av flotationsanläggningen, det är här vi förbereder de kemikalier vi behöver för att rengöra malmen från bland annat svavel som vi inte vill ha i vår slutprodukt som skickas till kunderna. Flotationsanläggningen fungerar lite

som en tvättmaskin för malmen.

– Vi bygger också en ledning till bergtälten för att avleda den sand som måste särhanteras i processen. Den omhändertags här tillfälligt, i förlängningen ska den omhändertags i sandmagasinet i en ny PAF-cell.

NENSÉN BESKRIVER arbetsprocessen steg för steg och konstaterar att de har ambitionen att klara ar-

betet utan att störa den pågående produktionen:

– Det är inget problem egentligen. Vi har friställt en del av anrikningsverket och avgränsat det så att vi inte stör produktionen. Det är mer kommunikationen runt verket som kan påverkas, att det går ny trafik in på området, men det ska inte bli något bekymmer om vi planerar allt rätt. Inväxling av media som till exempel el pla-

neras att utföras vid ordinarie underhållstopp, men det ska inte störa nämnvärt.

NU NÄRMAST VÄNTAR beställningar och upphandlingar:

– Det som pågår i närtid är att skriva avtal om leveranser. Det är upphandlingar som gjorts och görs. Det börjar komma leveranser inom kort. I anrikningsverket ska vi ha flotationscellerna, det är

stora rostfria kärn som levereras i vår. Övriga anläggningsdelar som reagenstankar, blåsmaskiner, omrörare med mera installeras under sommarhalvåret 2023.

– Det blir ett stadigt inflöde av material under första halvåret 2023. Efter rör-mekmontage kvarstår elmontaget med efterföljande avgröning innan planerad uppstart kan ske under hösten 2023. ○

MILJÖARBETE: Återställa våtmarker

Sveriges största våtmarksrestaurering ger nya jobb

Träd fälls, diken däms upp, steg för steg återskapas våtmark. Effekterna är gynnsamma för klimatet och naturlivet. Ett arbete som gett lokala entreprenörer möjlighet att växa.

Emil Lundholm kan investera tack vare Kaunis Iron.

KAUNIS IRONS STRATEGI att upphandla lokala entreprenörer har hjälpt Emil Lundholms företag att växa. Sveriges största våtmarksrestaurering är redan i full gång: – Det är kul att de vågar tro på ett nystartat företag.

På en myrmark utanför Kaunisvaara pågår ett arbete, en lastare lyfter timmer och fyller på ett rejält timmerlass. Det är relativt få maskiner på plats, just nu två, men ändå är detta en del i något stort, Sveriges största våtmarksrestaurering, för att vara mer precis.

Emma Grönberg, miljöchef på Kaunis Iron förklarar:

– Det är en del av vårt åtagande eftersom vi är med i Svemin, där vi har som mål att bidra med ökad biologisk mångfald i regionerna där vi verkar. I vårt fall är det Pajala kommun och särskilt då Kaunisvaara.

Det är till en del någon sorts kompensation för att ni tar mark i anspråk som industrimark?

– Ja, det stämmer, det är delvis på grund av den påverkan som den befintliga verksamheten har haft, alltså att man har tagit mark i anspråk, men också för den kommande verksamheten som är planerad.

Emil Lundholms företag jobbar med skogsentreprenad, men det här är ett lite speciellt projekt för det nystartade företaget. Övrigt stort.

– Det är cirka 200 hektar som vi ska restaurera och i juni började vi med nitton hektar. Vi är just nu

inne i fasen då själva dämningen av myren ska ske.

– Vi börjar med att röja området på sly och sedan faller vi en del träd. Sedan ska ju alla träddeklar bort, då kör vi dem med en bandgående maskin. Sedan påbörjas själva dämningen. Den är ganska stor i sin omfattning. Det här diket är 1 km långt och det ska dämmas 23 gånger för att marken ska bli en våtmark.

Det här uppdraget har gjort det möjligt för er att satsa mer än ni kanske hade tänkt.

– Absolut. Jag har även kunnat investera och vågat satsa på mitt

Arbetet kompenserar för industrimark.

arbete på grund av det som Kaunis Iron har gett mig i uppdrag att utföra. Så det är väldigt viktigt.

Ni är ett nystartat litet bolag. Det här är ett stort projekt, men man har valt att dela upp projektet för att kunna upphandla det lokalt. Det är en medveten strategi från Kaunis Iron.

– Jajjemen! Det är kul att de vågar tro på ett nystartat företag och att man får chansen att visa att man

Arbetet görs småskaligt, så lokala företag kan ta uppdraget.

kan utföra ett sånt här projekt. Så det är kul!

Du har kunnat rekrytera här nu också?

– Jag har kunnat rekrytera lokalt och fått en person från Kiruna att flytta hit för att jobba hos mig. Det tycker jag känns kul!

Och sen måste det väl kännas lite speciellt att göra något som har en större betydelse för klimatet?

– Verkligen! Den verksamheten som vi gör här är ju ett åtagande för att restaurera en våtmark för gruvans framtid. Så när de bryter malm i Tapuli så gör vi det här i skogen.

Emma Grönberg är också mycket nöjd med att projektet driver på utvecklingen av lokal kompetens:

– Det är ju dels helt i linje med bolagets ambitioner och våra mål för social hållbarhet. Vi ska upphandla lokalt, vi ska verka lokalt och vi ska bygga kompetens lokalt. Sen ligger det i vårt egenintresse att den här kompetensen finns lokalt på plats. Detta i och med att det är så pass omfattande åtgärder under så många år som behöver utföras framöver. Så det finns ju ett stort intresse, inte bara från oss, att göra den här typen av åtgärder. Så ja, det är en win win. ○

Kan flytta hem – tack vare jobbet

Björn Niemi kan flytta hem till Pajala igen, tack vare jobbet med våtmarksrestaureringen.

KAUNIS IRONS MEDVETNA strategi att bryta ner det stora arbetet som ska utföras, Sveriges största våtmarksrestaurering, i mindre etapper för att kunna upphandla mindre lokala aktörer har lett till att Björn Niemi har fått en anställning. – Det är jätteroligt att de satsar på resurserna här i Pajala området.

På en myr utanför Kaunisvaara arbetar Björn Niemi för fullt med våtmarksrestaureringen som det nystartade lilla företaget Lundholm har fått i uppdrag att utföra.

Hur känns det att vara del av ett sånt här projekt?

– Det är en väldigt fin arbetsplats här ute i naturen. Sedan är det fint att veta att det leder till någonting bra. Det är viktigt för naturen och för hela området, det bidrar.

Du jobbar med ett lokalt företag som har gett dig chansen att få den här anställningen och det har även betytt någonting för dig privat?

– Ja, jag har varit 22 år uppe i Kiruna. När jag sedan fick det här erbjudandet tack vare att det fanns mycket arbete i området

var det många pusselbitar som föll på plats. Dels att få återvända hem men också för att få möjlighet att sköta om min egen skog och jord som jag har här. Det var mycket som passade väldigt bra.

Kaunis Iron har en medveten strategi att upphandla lokalt. Det här är ju ett jättestor projekt, Sveriges största våtmarksrestaurering, här har de valt att bryta ner det i små etapper för att kunna upphandla mindre lokala aktörer. Det är det som ligger bakom att Emil Lundholms företag har kunnat anställa dig.

– Ja, precis! Det är jätteroligt att de satsar på resurserna här i Pajala-området. Det ger unga människor möjligheten att satsa på att starta nya företag och jobba här. Det betyder jättemycket! ○

”Jag kände mig trygg på grund av introduktionen”

ATT KÖRA MALMBIL med 90 ton ekipage, det tyngsta man får köra på svensk väg, kan låta svårt. Kaunis Iron har därför tagit fram en introduktion för förarna.

– De tog hand om en på ett bra sätt. Jag trivdes jättebra från start, säger Annica Lindström.

HUR GICK INTRODUKTIONEN TILL NÄR DU BÖRjade SOM CHAUFFÖR?

– Vi kom hit ett stort gäng och fick introduktion under några dagar. Vi gick igenom allmän fakta och bilarna som körs. Till en början fick vi åka med den utbildade personalen i malmbilarna. Vi åkte samma rutt som vi kör själva idag nu när vi är utbildade. Sedan fick man börja köra själv när handledarna beslutade att man var redo. Då börjar man med halvsvängar,

kortare rutter med fler raster. Det var en bra start eftersom det var minskad stress. Sedan så småningom fick man börja köra helsvängar.

– Det var en jättebra introduktion! De tog hand om en på ett bra sätt. Jag trivdes jättebra från start!

VAD TYCKTE DU VAR BRA?

– Jag kände ingen stress eftersom man fick mycket tid på sig. Jag känner en trygghet i att jag

som chaufför bestämmer över körningen. Dessutom har vi även världens finaste utsikt från vårt ”kontor”.

HUR KÄNDES DET, VAR DET SVÅRT ATT KOMMA IN I JOBBET SOM CHAUFFÖR?

– Jag har bara haft körkortet i två år men för mig var det var inte alls svårt. Jag kände mig trygg på grund av introduktionen. Jag började på vintern, den tuffaste tiden på året. Därför var det skönt att

jag fick ta det i min takt. Jag tror inte att någon av oss tyckte att det var svårt att komma in i jobbet som chaufför.

NI HAR NÄRA KONTAKT MED TRAFIKLEDNINGEN, HUR FUNKAR DET?

– Man ringer till dem om det är något problem eller om man har några frågor. Det är jättebra. Vi är i kontakt med dem hela dagarna. Utan trafikledningen skulle det inte funka. De håller reda på när vi ska köra och hjälper oss med alla problem.

90 TON ÄR ETT EXTREMT EKIPAGE, HUR ÄR DET ATT KÖRA MALMBILARNA I PRAKTIKEN?

– Det är jättekul. Jag känner mig jättestolt. Det är det tyngsta som

Tyngst i Sverige.

Foto: Petra Alvstrand

går på allmän väg i Sverige. Jag sökte mig hit just på grund utav det. Jag kände att det här var något jag ville prova. Det är det bästa jag har gjort! ○

**Järnkoll?
Behövs inte.
Järnvilja?
Kan vara bra.**

VI SÖKER 95

SOMMARVIKARIER

Vår vision är utmanande. Vi säger att vi ska utveckla världens mest hållbara järnmalm. Därför har vi fokus på hållbarhetens alla aspekter. Miljö, samhälle och människa.

Vi har ett engagerat team av medarbetare som delar våra värderingar, och vi satsar på framtiden. Vill du hjälpa oss att bli bäst i världen?

VI SÖKER

- Administratörer
- Borrooperatörer
- Produktionsarbetare
- Lastbilschaufförer
- Processoperatörer
- Geologer
- Kaxprovtagare
- Trafikledare
- Mättekniker
- Förrådstekniker
- Prospekteringsgeolog
- Prospekteringstekniker
- Produktionscontroller
- Mekaniker

Scanna QR-koden och läs mer om tjänsterna vi söker. kaunisiron.se/karriar

**Vi förädlar inte bara mineral.
Vi förädlar naturbegåvningar.**

kaunisiron.se

kaunisiron.se

VI SÖKER DIG

SOM VILL BLI BÄST

Vi går en spännande framtid till mötes. Två nya dagbrott ska öppnas och vi investerar i anrikningsverket. Nu söker vi dig som vill utveckla världens mest hållbara gruva tillsammans med oss.

Scanna QR-koden och läs mer om tjänsterna vi söker. kaunisiron.se/karriar

VI SÖKER VÄRLDENS MEST HÅLLBARA...

- Vatten- och deponeringsingenjör till anrikningsverket
- Produktionschef till anrikningsverket
- Processingenjör till anrikningsverket

Kvalitetssäkrad ledning och styrning

KAUNIS IRON HAR under det senaste året jobbat med att bygga upp sitt ledningssystem som nu genomgått en extern revision.

– Något som ska hjälpa till att skapa ordning och reda, menar Åsa Allan, vice vd, Kaunis Iron.

Åsa Allan, vice vd, Kaunis Iron:

– Ja, alltså ISO-certifiering handlar om att vi ska få en kvalitetsstämpel på att vi jobbar och leder verksamheten på ett strukturerat och ett systematiskt sätt. Man kan säga att det är lite av ett bevis på att vi har kvalitet i vår verksamhet.

Åsa Allan.

Hur kommer det märkas för de som jobbar?

– Jag tror att många kanske redan nu har märkt av det arbete som vi har gjort. Det här har pågått i nästan två år. Alltså förberedelserna inför den här revisionen. Vi har byggt upp ett ledningssystem, samlat ihop en dokumentation. Där hittar vi våra policys, våra riktlinjer, rutiner, beskrivningar på hur vi ska jobba och så vidare. Så jag hoppas att alla medarbetare känner till att det här systemet finns. ○

Alla anställda får delta i att bestämma spelreglerna för hur man är en bra arbetskompis. Sara Stridsman, HR-chef, poängterar att allt börjar i företagets värderingar. Att respekt, engagemang och nyfikenhet är nyckelorden. Foto: Petra Ålvstrand

Inkluderande kampanj för bättre arbetsmiljö

HUR ÄR MAN EGENTLIGEN en bra arbetskompis? Det är frågan som hela personalstyrkan på Kaunis Iron nu besvarar. En intern kampanj ska förbättra arbetsmiljön i företaget.

– Våra medarbetare ska få vara med och tycka till och skapa våra spelregler för hur vi ska vara mot varandra, säger Sara Stridsman, HR-chef, Kaunis Iron.

Det är en gammal sanning att "mitt beteende är din arbetsmiljö". Alltså, om jag är sur på jobbet blir arbetsmiljön på jobbet sämre för andra. Så, hur ska man då vara en bättre arbetskamrat, en som ger energi och förbättrar arbetsmiljön..?

Den frågan ställs nu till alla anställda på Kaunis Iron via ett internt arbete där man samlar in hur personalen tycker att man ska agera i olika situationer.

Sara Stridsman, HR-chef, Kaunis Iron:

– Du kan vara en bra arbetskompis på en massa olika sätt, men kan vi hos Kaunis Iron följa våra egna grundvärderingar som är respekt, engagemang och nyfikenhet så räcker det långt. Jag tänker att om man lever upp till de värderingarna är man nog en bra arbetskompis.

Nu har alla anställda fått frågan: hur är man en bra arbetskompis? Varför gör ni det?
– Dels så gör vi det för att vi tyvärr har fått höra att det förekommer olika typer av oö-

skat beteende inom vår verksamhet. Det är ju nolltolerans såklart och ska inte förekomma. Vi ska göra en del olika aktiviteter för att komma framåt med det här arbetet.

– Tanken är att våra medarbetare få vara med och tycka till och skapa våra spelregler för hur vi ska vara mot varandra, hur vi ska vara goda arbetskompisar. Det är något som vi kommer att gå ut med och förhoppningsvis så kommer vi alla att kunna efterleva det framöver.

Så det är inte slut där utan arbetet fortsätter framöver?

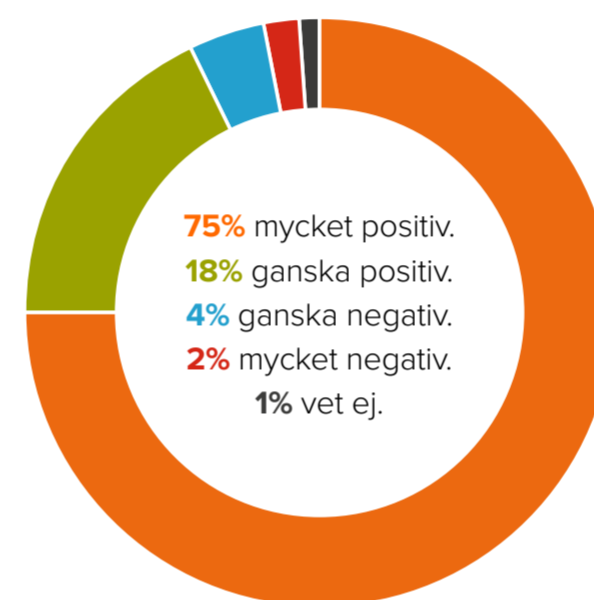
– Absolut! Det här är ju ingenting man bara avslutar utan vi kommer fortsätta arbeta med den här typen av aktiviteter både systematiskt och kontinuerligt framöver på olika sätt. Så vi får väl se, det blir spännande att se vad som blir nästa aktivitet med det här temat.

Om jag kommer vresig på jobbet så kommer ju det påverka dig och hur du upplever din morgon. Man får väl jobba med sig själv ganska mycket också.

– Precis, man får alltid utgå från sig själv och behandla andra såsom man själv vill bli behandlad tänker jag. ○

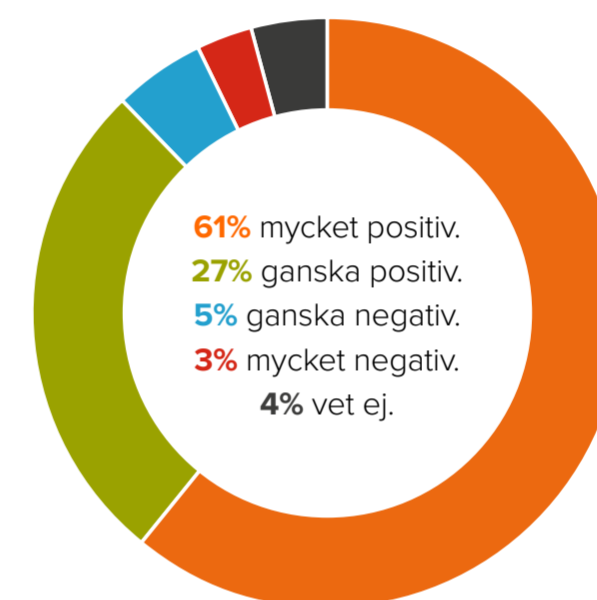
Starkt folkligt stöd för utökad verksamhet

HUR POSITIV ELLER NEGATIV ÄR DU TILL DEN GRUVVERKSAMHET SOM BEDRIVS I PAJALA?

93 procent är positiva till gruvverksamheten, sex procent är negativa. Källa: KANTAR

HUR POSITIV ELLER NEGATIV ÄR DU TILL KAUNIS IRONS PLANER PÅ UTÖKAD VERKSAMHET I SAHAVAARA OCH PALOTIEVA?

Hela 88% är positiva till öppnandet av två nya dagbrott i Sahaavaara och Palotieva. Källa: KANTAR

EN NY OPINIONSUNDERSÖKNING visar ett allt starkare stöd för Kaunis Irons verksamhet i Pajala. Hela 88 procent ställer sig dessutom bakom en utökad verksamhet med nya dagbrott. – Det känns givetvis bra att vi har ett brett folkligt stöd för en fortsatt verksamhet, säger Åsa Allan, vice vd, Kaunis Iron.

Precis som 2021 är det hela 95 procent av medborgarna i Pajala kommun som anser att Kaunis Irons verksamhet har en positiv påverkan på samhället i Pajala. De nu aktuella planerna om att öppna två nya dagbrott, Sahaavaara och Palotieva, möts också av positiva reaktioner. 88 procent är positiva till en utökad verksamhet med fler dagbrott.

Åsa Allan, vice vd, Kaunis Iron:

– Det är förstärkt positivt för oss att även en utökad verksamhet, som givetvis kommer att ha en påverkan på samhället välkomnas av medborgarna. Det är trots allt bara åtta procent som säger sig vara negativa till en utökad verksamhet.

UNDERSÖKNINGEN VISAR också på att bilden av företaget blir allt mer positiv, jämfört med 2021 ökar bland annat andelen unga kvinnor i åldrarna 18-34 år som kan tänka sig att jobba inom gruvverksamheten med hela 10 procent.

– Det är viktigt för vårt arbete med att bli en jämställd arbetsplats. Det är också noterbart att även bland de som är kritiska till

vår verksamhet finns det en andel som kan tänka sig att jobba hos oss i alla fall. 2021 var den andelen 23 procent, i år har den andelen vuxit till 46 procent.

FÖRTROENDET FÖR KAUNIS IRON stärks också generellt, från 85 procent 2021 till 87 procent 2022.

– Vårt miljöarbete verkar göra ett bra intryck på medborgarna. Då har vi ändå genomgått en tillståndprocess där många kritiska röster medverkat i medierna och ifrågasatt vårt miljöarbete och riskerna

Det är också noterbart att även bland de som är kritiska till vår verksamhet finns det en andel som kan tänka sig att jobba hos oss i alla fall.

Allt fler unga kvinnor vill jobba i gruvan. Foto: Burban Studios

kring verksamheten. Trots det har pajalbornas tilltro stärkts.

– 65 procent ansåg att vi tog ansvar för miljön 2021, nu är den siffran hela 74 procent. Det är en betydande ökning som stärker oss, det är trots allt de som bor och lever här som berörs mest av vår verksamhet.

UNDERSÖKNINGEN BASERAS PÅ intervjuer med boende i Pajala i ett statistiskt säkerställt urval och har genomförts av Kantar Public under oktober i höst.

– Det är viktigt för oss att få veta vad allmänheten tycker om oss och vårt agerande. Det är en viktig del för vårt kvalitetsarbete. Så därför är vi också tacksamma till alla som medverkat och svarat på undersökningen, konstaterar Åsa Allan. ○

Nyheten om olyckan skakade om Kaunis Iron.

Tragisk trafikolycka

DEN 13 OKTOBER inträffar en trafikolycka på väg 395. Två förölyckas i en personbil, chauffören i Kaunis Irons malm-bil som är involverad klarar sig. – När sådant händer är det så att våra tankar i första hand går till de anhöriga som har mist en när och kär vän, säger Åsa Allan, vice vd, Kaunis Iron.

I skrivande stund är polisens utredning inte klar ännu och Kaunis Iron vill inte spekulera i orsakerna kring varför olyckan skedde. Kaunis Iron har hjälpt polisen med utredningen för att bringa klarhet i olycksorsaken.

Åsa Allan, vice vd:

– Ja, vi har hjälpt polisen på det viset att vi bistår dem med de uppgifter de behöver från våra fordon. Och alla våra lastbilar är utrustade med så kallade dashcam så alltså en kamera som filmar framme i hytten på bilen. De filmer från lastbilarna som var involverade eller nära den här olycksplatsen har då också lämnats in till polisen.

Ni gör parallellt en egen utredning internt också, eller hur?

– Ja, men det stämmer. Vi gör alltid det vid olyckor eller allvariga tillbud. Då genomför vi alltid egna interna utredningar också. Men, i det här fallet så behöver vi invänta polisens utredning.

På sociala medier så är det flera som har frågat eller efterfrågat att man ska börja transportera på järnväg. Hur kan du svara på den frågan? Vad går att säga där?

– Rent principiellt tycker vi på Kaunis Iron att en järnväg är en bra lösning med det är ju många delar i en sån komplex logistikkedja som ligger utanför vår kontroll. Bland annat så behövs tillstånd för att bygga järnväg och vi vet att i de här områdena så finns det många intressen som står mot varandra. Det är många områden med våtmarker med höga naturvärden så det är inte helt enkelt och okomplicerat att bygga järnväg. Sedan är det självklart så att det är långa processer så inom en nära framtid så är det enda möjliga transportsättet för oss.

Ja, det här är naturligtvis en fråga för Trafikverket. De ska ha en järnväg i sin budget också för att kunna gå fram med detta.

– Ja, men precis så är det. Det är inte vi själva som äger den frågan. ○

MER INFORMATION PÅ WEBBEN

Kaunis Iron har en stor påverkan på lokalsamhället i Pajalaområdet då vi är en betydande arbetsgivare och ett större företag som köper varor och tjänster lokalt för miljonbelopp varje år. Det ställer förstås krav på oss. Att vi tar ett tydligt ansvar för hur vi agerar och att vi har en nära dialog med lokalsamhället.

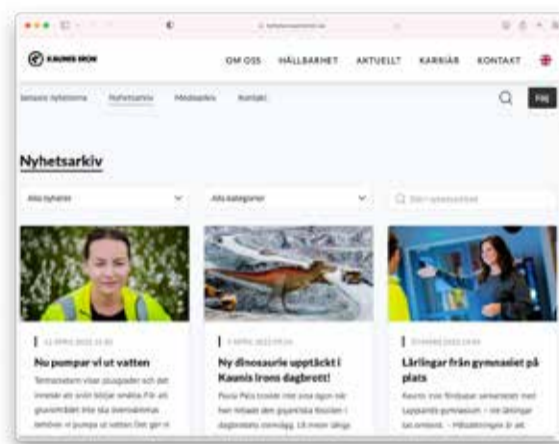
Information till närboende!

Vi vill ha en öppen dialog med dig som bor i Kaunisvaara och göra vad vi kan för att vår verksamhet ska påverka närmiljön så lite som möjligt.

Kontakta oss gärna om du har frågor eller synpunkter och håll dig uppdaterad här:

[Kaunisiron.se/narboende](https://kaunisiron.se/narboende)

Håll dig uppdaterad!

Nyfiken på hur det går för oss som bolag? Här hittar du alltid senaste nytt. Vi berättar om tillståndsprocessen, om hur vi arbetar för en koldioxidfri gruva och om aktuella samarbeten.

kaunisiron.se/nyheter

Flytta till Tornedalen?

Kaunis Iron vill gärna rekrytera lokalt, men arbetslösheten är låg i Pajala och vissa kompetenser behöver vi locka till oss utifrån. Hjälps oss gärna genom att sprida information om livet i Pajala till de du tror kan vara intresserade.

[Kaunisiron.se/flytta](https://kaunisiron.se/flytta) [Kaunisiron.se/living](https://kaunisiron.se/living)

KONTAKT

Klas Dagertun, vd
klas.dagertun@kaunisiron.se

Åsa Allan, vice vd
asa.allan@kaunisiron.se

Sara Stridsman, HR-chef
sara.stridsman@kaunisiron.se

Nils-Johan Haraldsson, logistikchef
nils-johan.haraldsson@kaunisiron.se

Emma Grönberg, miljöchef
emma.gronberg@kaunisiron.se

KAUNIS IRON

Huvudkontor i Pajala
Bert-Ove
Johannsons väg 8.
Kontor i Luleå
Stationsgatan 46.
Kontor i Junosuando
Kirunavägen 105.
Telefon 0978 – 27 27 27.
Mejl info@kaunisiron.se
kaunisiron.se

KAUNIS AKTUELLT

Ansvarig utgivare:
Klas Dagertun,
Kaunis Iron.
Redaktör:
Ronny Olovsson,
Frida Mörtzell och
Lovisa Olovsson, Vinter.
Layout:
Peter Kemi, Vinter.
Tryckeri:
Tryck i Norrbotten.
Upplaga: 126 000 ex.